

Міністерство освіти і науки України
Кіровоградський національний технічний університет

*Факультет обліку та фінансів
Кафедра економічної теорії, маркетингу і економічної кібернетики*

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчальної роботи

“_____” _____ 20__ року

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
“ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

напрями підготовки 030502 “Економічна кібернетика”;
030507 "Маркетинг"

спеціальності 6.030502 “Економічна кібернетика”;
6.030507 “Маркетинг”

факультет обліку та фінансів

2016 – 2017 навчальний рік

Розробники: В.Ф. Гамалій – д.ф.-м.н., професор кафедри ЕТМЕК
С.В. Бойко – викл. каф. ЕТМЕК

Методичні вказівки схвалено на засіданні кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики Кіровоградського національного технічного університету

Протокол від “07” липня 2016 року № 19

Завідувач кафедри _____

_____ (Гамалій В.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Декан факультету _____

_____ (Давидов Г.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Гамалій В.Ф.,
Бойко С.В., 2016
© КНТУ, 2016

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 0305 “Економіка і підприємництво”	Варіативна	
	Напрями підготовки: 030507 “Маркетинг” 030502 “Економічна кібернетика”		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання «»		Семестр	
Загальна кількість годин – 60		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2.3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		- год.	
		Самостійна робота	
		32 год.	102 год.
		Індивідуальні завдання:	
		- год.	- год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,88

для заочної форми навчання – 0,06

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Психологія комерційної діяльності — галузь психології, що вивчає психологічні явища, пов'язані з діяльністю людей, що орієнтована на отримання прибутку. Виникла вона на перехресті соціальної психології, психології управління, психології праці з економічною наукою. Феномени економічної психології — когнітивні й афективні характеристики економічної поведінки, мотивація, вплив соціуму на економічну поведінку, і навпаки. Головне — ці феномени пов'язуються з реаліями економічного життя: прийняттям господарських рішень, маркетингом, податковими проблемами, стратегією досягнення прибутку тощо.

Мета дисципліни: формування системи знань щодо базових категорій психології, методологічних аспектів організації комерційної діяльності з урахуванням впливу спілкування та міжособистісних відносин, психологічних проблем прийняття рішень, психологічних аспектів поведінки споживачів.

Завдання: вивчення історичного розвитку, основних понять та характеристик психології, загальних закономірностей психічних процесів, а також методів та методик отримання знань про психічні процеси, властивості та стани людини за для тривалого та успішного здійснення комерційної діяльності.

Предметом навчальної дисципліни є: психологічні закономірності економічної поведінки людини, пов'язані зі здійсненням комерційної діяльності.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати

- історію та сучасний стан світової психології, а також специфіку розвитку і сучасний стан психології; імена відомих психологів і їх внесок у світову науку у вигляді теорій, моделей, законів, методів, феноменів і т.ін.;
- предмет, об'єкти, цілі та завдання психології як науки про мислення, поведінку і діяльність людей; структуру психіки як предмета психології;
- загальні закономірності психічних процесів, характеристики психічних станів і психічних властивостей людини в системі економічних відносин; психологічні проблеми прийняття рішень, у тому числі економічних, в умовах інформаційної невизначеності;
- методи та методики, на основі яких психологія отримує знання про психічні процеси, властивості і стани людини, про процеси прийняття рішень, про вплив спілкування та міжособистісних відносин на психіку людей;

вміти

- відрізняти доведені наукові факти, закони та закономірності від неперевіраних гіпотез і псевдонаукових помилок;
- формулювати свої професійні проблеми і завдання мовою, зрозумілою психологам;
- психологічно пояснювати ті чи інші явища, що виникають у власній професійній діяльності, використовуючи терміни, поняття та категорії психології;
- розбиратися в психологічних проблемах, що виникають у сфері соціально-економічних процесів, і вирішувати їх методами практичної психології;
- вибудовувати психологічно ефективні взаємини з колегами по роботі;
- передбачати і запобігати конфліктні ситуації міжособистісного спілкування;
- знаходити серед членів колективу найбільш талановитих і здібних фахівців і допомагати їм у розкритті їх потенціалу в сфері бізнесу, економіки, фінансів та інших областях професійної діяльності;

володіти

- практичними прийомами саморегуляції психіки з метою зниження ступеня схильності негативним стресовим і емоційним станам;
- прийомами швидкого запам'ятовування (мнемотехніки) інформації, необхідної для прийняття ефективних рішень у сфері економіки, комерційної діяльності, маркетингу та суміжних областях; формування просування та реклами товарів і послуг у сфері своєї

професійної діяльності; управління та ефективної організації колективної професійної діяльності;

- широкими знаннями в різних галузях психології, а також суміжних гуманітарних наук, необхідними з метою прийняття ефективних управлінських рішень у сфері комерційної діяльності;

- психолого-педагогічними навичками виховання у колег по роботі почуття професійної гордості, соціальної відповідальності, справедливості.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ТЕМА 1. Психологія для комерсантів. Психологія як наука

- 1.1. Роль та місце дисципліни в навчальному плані студента
- 1.2. Предмет, мета та завдання дисципліни
- 1.3. Історичні етапи розвитку психології.
- 1.4. Предмет, завдання та функції психології як науки. Галузі психологічної науки.
- 1.5. Методологічні принципи та закони психології.

ТЕМА 2. Основні напрямки сучасної психології

- 2.1. Психоаналіз
- 2.2. Біхевіоризм
- 2.3. Когнітивна психологія
- 2.4. Економічна психологія

ТЕМА 3. Методи психології

- 3.1. Роль методології та методів у розвитку психологічних знань
- 3.2. Вимірювання в умовах психологічного дослідження
- 3.3. Експеримент як основний метод психології
- 3.4. Психодіагностичні методи

ТЕМА 4. Нейробіологічні основи психіки та психічних процесів

- 4.1. Психічна діяльність головного мозку
- 4.2. Методологічні та теоретичні проблеми нейропсихології
- 4.3. Нейрон
- 4.4. Головний мозок і його структура

ТЕМА 5. Психічні процеси

- 5.1. Рівні психічного відображення і психічної активності
- 5.2. Відчуття
- 5.3. Сприйняття
- 5.4. Увага
- 5.5. Пам'ять
- 5.6. Мислення
- 5.7. Уява
- 5.8. Мова
- 5.9. Воля
- 5.10. Мотивація

ТЕМА 6. Психічний стан

- 6.1. Емоції
- 6.2. Почуття
- 6.3. Афекти

ТЕМА 7. Психічні властивості

- 7.1. Психічні властивості і методи диференціальної психології
- 7.2. Здібності
- 7.3. Інтелект
- 7.4. Темперамент

- 7.5. Характер
- 7.6. Індивідуальність
- 7.7. Особистість

ТЕМА 8. Акцентуації та психічні розлади

- 8.1. Акцентуації
- 8.2. Деформація психічних процесів, властивостей та станів при психічних

захворюваннях

ТЕМА 9. Спілкування

- 9.1. Спілкування як психологічний феномен
- 9.2. Соціальна психологія соціодинамічних систем
- 9.3. Соціальна психологія в пошуках свого предмета

ТЕМА 10. Методи соціально-психологічного дослідження

10.1. Загальна характеристика методів соціально-психологічного аналізу споживчої поведінки

- 10.2. Метод соціометрії
- 10.3. Апаратурні методи соціально-психологічних досліджень
- 10.4. Соціально-психологічний експеримент

ТЕМА 11. Соціально-психологічні явища

- 11.1. Соціальна фасілітація та соціальна інгібіція
- 11.2. Соціальний вплив
- 11.3. Конформізм
- 11.4. Розподіл відповідальності
- 11.5. Соціальна атрибуція
- 11.6. Соціально-психологічна установка
- 11.7. Соціальне зараження

ТЕМА 12. Об'єкти соціально-психологічного дослідження

- 12.1. Психічні процеси, психічні властивості та стани в умовах спілкування людей
- 12.2. Особистість і мала соціальна група
- 12.3. Стиль лідерства в малій групі
- 12.4. Групова поляризація
- 12.5. Міжособистісні стосунки і спілкування
- 12.6. Кооперація і інкорпоративність соціальної групи
- 12.7. Конкуренція і конфлікти
- 12.8. Соціальна ідентичність і між групові відносини
- 12.9. Дослідження малих груп в соціальній психології

Тема 13. Психологія комерційної діяльності

- 13.1. Комерційна діяльність як особливий вид людської діяльності
- 13.2. Проблема якостей особи комерсанта
- 13.3. Психологічний портрет комерсанта

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1 2	13
ТЕМА 1. Вступ до психології комерційної діяльності		2	-			1	12	1	1			10

ТЕМА 2. Основні напрямки сучасної психології		2	2			3	7	1				6
ТЕМА 3. Методи психології		1	-			14	32	1	1			30
ТЕМА 4. Нейробіологічні основи психіки та психічних процесів		1	-			18	51	3	2			46
ТЕМА 5. Психічні процеси		4	2			2	4					4
ТЕМА 6. Психічний стан		2	2			2	4					4
ТЕМА 7. Психічні властивості		2	2			2	4					4
ТЕМА 8. Акцентуації та психічні розлади		2	-			2	6					6
ТЕМА 9. Спілкування		2				2	6					6
ТЕМА 10. Методи соціально-психологічного дослідження		2	2			2	6					6
ТЕМА 11. Об'єкти соціально-психологічного дослідження		2	-			2	7	1				6
ТЕМА 12. Соціально-психологічні явища		4	2			14	37	1				36
ТЕМА 13. Психологія комерційної діяльності			2									
Усього годин							88	4	2			82
ІНДЗ		-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	20
Усього годин	60	28	14	-	-	32	108	4	2			102

4. Теми практичних занять

Кожна тема курсу завершується практикумом, в який входить три види завдань: питання для дискусії; питання для самостійної підготовки студента; практичні завдання. Практичні завдання орієнтовані як на самостійну роботу студентів, так і на спільну роботу викладача і студентів, при цьому форма взаємодії визначається змістом завдання. Усі три види завдань призначені для розвитку загальних і професійних компетенцій, а також психологічних професійно важливих якостей, навичок і вмінь.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Вступ до психології комерційної діяльності	-	1
2	Основні напрямки сучасної психології	1	-
3	Методи психології	1	-
4	Нейробіологічні основи психіки та психічних процесів	1	-
5	Психічні процеси	1	-
6	Психічний стан	1	-
7	Психічні властивості	1	-
8	Акцентуації та психічні розлади	1	-
9	Спілкування	1	-

10	Методи соціально-психологічного дослідження	1	-
11	Об'єкти соціально-психологічного дослідження	1	-
12	Соціально-психологічні явища	2	-
13	Психологія комерційної діяльності	2	1
	Разом	14	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Вступ до психології комерційної діяльності		
2	Основні напрямки сучасної психології		
3	Методи психології		
4	Нейробіологічні основи психіки та психічних процесів		
5	Психічні процеси		
6	Психічний стан		
7	Психічні властивості		
8	Акцентуації та психічні розлади		
9	Спілкування		
10	Методи соціально-психологічного дослідження		
11	Соціально-психологічні явища		
12	Об'єкти соціально-психологічного дослідження		
13	Психологія комерційної діяльності		
	Разом	32	102

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання студента складається з наступних частин:

- **Аналіз ключових понять термінологічного словника з курсу**
- **виконання індивідуальних завдань**
- **підготувати повідомлення з найновішої психологічної літератури.** Студенти самостійно підбирають літературу з запропонованих викладачем тем і виступають на занятті протягом 5-7 хвилин. Протягом вивчення дисципліни кожен студент виступає 2-3 рази.

Теми повідомлень.

1. З історії походження терміну (психологічний термін обирається самостійно).
2. З історії психологічних тестів.
3. Поняття про біоніку.
4. Види та структура інтелекту.
5. Я вас слухаю. Повідомлення за однойменною книгою Іствуда Атватера.
6. Екстрасенсорні можливості людини.
7. Зорові ілюзії та причини їх виникнення.
8. Психологічна характеристика українця.
9. Голографічна теорія пам'яті.
10. Реверсивна теорія особистості.
11. Що таке пси-феномени?
12. Як сприймають, розуміють і уявляють світ

сліпоглухонімі?

13. Що таке сенсорна депривація?
14. Патологія відчуттів.
15. Розвиток сприймання простору у дітей.
16. Особливості формування сприймання часу студентами.
17. Пам'ять людини і машини.
18. Що таке мнемоніка?
19. Феноменальна пам'ять.
20. Чи думають тварини?
21. Ліворукі діти. Особливості роботи.
22. Алгоритм як спосіб синтезування образів уяви.
23. Чому діти фантазують?
24. Чи завжди стрес шкідливий для людини?
25. Емоційні типи людей.
26. Чи можна змінити темперамент?
27. Зв'язок характеру і темпераменту.
28. Психологічний портрет комерсанта

▪ **Самостійна діагностика психічних явищ:**

1. Провести тест — Автопортрет.
2. Визначити соціонічні типи особистості.
3. Провести психогеоетричний тест.
4. Провести соціометрію.
5. Провести діагностику власного темпераменту.

▪ **Виконання творчих завдань:**

1. Напишіть твір-мініатюру на тему — Що я можу, що я хочу, ким я є.
2. Опишіть власні соціальні ролі за допомогою методики М. Куна — Хто я?.
3. Разом з викладачем проведіть рольову гру — Мозковий штурм для вирішення проблеми: — Від яких психологічних особливостей групи залежить ефективне формування особистості?
4. Складіть кросворди з понять конкретної теми.
5. Складіть перелік приказок та прислів'їв на психологічні теми, охарактеризуйте їх зміст.
6. Напишіть пам'ятку для студентів на тему — Як удосконалити свою пам'ять?
7. Підберіть з художньої літератури приклади виявлення роботи мислення героїв твору і дайте пояснення його властивостей, розкрийте зміст мислення в даному випадку.
8. Опишіть прийоми розвитку активного самостійного мислення.
9. Охарактеризуйте особливості власних мисленнєвих операцій та шляхи їх удосконалення.
10. Розкрийте залежність мислення від функціональної асиметрії півкуль головного мозку.
11. Проведіть спостереження за 2-3 студентами і опишіть їх темперамент.
12. Напишіть твір-мініатюру — Особливості мого темпераменту. Обговоріть на занятті.

▪ **Підготовка рефератів. Кожен бажаючий студент пише один реферат.**

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Мотивація успіху.
2. Потреби за К.Горні.
3. Характеристика авторитарної особистості.
5. Як знаходити друзів і здійснювати вплив на них.

6. Психологічний портрет А.Ейнштейна (або іншого вченого фізика, хіміка, математика).
7. Причини забування та шляхи їх подолання.
8. Психологічні проблеми комп'ютеризації навчання.
9. Штучний інтелект.
10. Поняття про евристику.
11. Розвиток творчого мислення студентів.
12. Особливості формування творчої уяви.
13. Уява і здібності. Уява і інтуїція.
14. Вплив фантазії на навчальну діяльність та професійну діяльність.
15. Методики виявлення та діагностики творчої уяви.
16. Емоції і почуття в роботі комерсанта, маркетолога.
17. Психологічна характеристика українців.
18. Вплив кохання на формування особистості.
19. Урахування темпераменту комерсанта у роботі.
20. Відмінності між темпераментом і характером.
21. Характер і почерк.
22. Що таке фізіогноміка?
23. Ваш улюблений колір і ваш характер.
24. Психічні властивості українців.
25. Як удосконалювати самого себе?
26. Що таке геніальність?
27. Загадки обдарованості.
28. Загадкові явища людської психіки.
29. Фізичні фактори інтелекту.
30. Гендерні відмінності в пізнавальних процесах людини.

8. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

8.1. Аудиторні методи навчання:

- 8.1.1. Лекції із застосуванням експрес-контролю якості засвоювання лекційного матеріалу;
- 8.1.2. Семінарські заняття:
 - поточне опитування;
 - діагностичне тестування;
 - обговорення проблемних питань;
 - презентація рефератів та науково-дослідних робіт.
- 8.1.3. Контрольні заходи (поточний, модульний, підсумковий контроль).

8.2. Методи самостійної підготовки:

- робота в позанавчальний час (СПС) (в бібліотеці, інформаційних мережах, в домашніх умовах);
- опрацювання матеріалів з підготовки до лекційних та семінарських занять;
- опрацювання та конспектування теоретичного навчального матеріалу для самостійного вивчення;
- опрацювання додаткової літератури з дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (реферати, науково-дослідні роботи);
- поточне консультування з проблематики курсу;

- участь у науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах тощо.

Активізація навчального процесу з дисципліни здійснюється в процесі проведення лекційних та практичних занять. Так, використовується метод презентацій, коли студентам під час лекцій демонструються слайди, які наочно відображають зміст тем, що розглядаються. Крім того всі методичні, презентаційні та довідкові матеріали, які можуть знадобитися студенту під час виконання тієї або іншої роботи, а також завдання самих робіт розсилаються по електронній пошті на спеціально створену поштову адресу академічної групи.

Також надається можливість виступити перед групою студентам, які написали найкращі реферати. У процесі обговорення рефератів, передбачається обмін студентами думками і поглядами з приводу тих або інших дискусійних питань.

9. Методи контролю

9.1. Контрольні завдання для поточного контролю успішності навчання

Структура контрольних завдань для поточного контролю успішності:

- поточне усне опитування за одним із контрольних питань теми;
- діагностичне опитування з певної теми;
- виконання та презентація реферату на обрану тему.

9.2. Контрольні завдання для модульного контролю успішності навчання

Структура контрольних завдань для модульного контролю успішності:

- письмове опитування за одним із контрольних питань однієї із тем модуля;
- виконання 10 тестових завдань з однієї із тем модуля.

9.3. Контрольні завдання для підсумкового контролю успішності навчання

Структура контрольних завдань для підсумкового контролю успішності:

- письмове опитування за одним із контрольних питань однієї із тем курсу;
- виконання тестових завдань з однієї із тем курсу.

9.4. Перелік питань для підсумкового контролю успішності навчання:

1. Роль та місце дисципліни в навчальному плані студента
2. Предмет, мета та завдання дисципліни
3. Історичні етапи розвитку психології
4. Предмет, завдання та функції психології як науки. Галузі психологічної науки.
5. Методологічні принципи та закони психології.
6. Психодіагностика
7. Біхевіоризм
8. Когнітивна психологія
9. Економічна психологія
10. Роль методології та методів у розвитку психологічних знань
11. Вимірювання в умовах психологічного дослідження
12. Експеримент як основний метод психології
13. Психодіагностичні методи
14. Психічна діяльність головного мозку
15. Методологічні та теоретичні проблеми нейропсихології
16. Нейрон
17. Головний мозок і його структура
18. Рівні психічного відображення і психічної активності
19. Відчуття
20. Сприйняття
21. Увага
22. Пам'ять
23. Мислення

24. Уява
25. Мова
26. Воля
27. Мотивація
28. Емоції
29. Почуття
30. Афекти
31. Психічні властивості і методи диференціальної психології
32. Здібності
33. Інтелект
34. Темперамент
35. Характер
36. Індивідуальність
37. Особистість
38. Акцентуації
39. Деформація психічних процесів, властивостей та станів при психічних

захворюваннях

40. Спілкування як психологічний феномен
41. Соціальна психологія соціодинамічних систем
42. Соціальна психологія в пошуках свого предмета
43. Загальна характеристика методів соціально-психологічного аналізу споживчої

поведінки

44. Метод соціометрії
45. Апаратурні методи соціально-психологічних досліджень
46. Соціально-психологічний експеримент
47. Соціальна фасілітація та соціальна інгібіція
48. Соціальний вплив
49. Конформізм
50. Розподіл відповідальності
51. Соціальна атрибуція
52. Соціально-психологічна установка
53. Соціальне зараження
54. Психічні процеси, психічні властивості та стани в умовах спілкування людей
55. Особистість і мала соціальна група
56. Стиль лідерства в малій групі
57. Групова поляризація
58. Міжособистісні стосунки і спілкування
59. Кооперація і інкорпоративність соціальної групи
60. Конкуренція і конфлікти
61. Соціальна ідентичність і між групові відносини
62. Дослідження малих груп в соціальній психології
63. Комерційна діяльність як особливий вид людської діяльності
64. Проблема якостей особи комерсанта
65. Психологічний портрет комерсанта

10. Розподіл балів, які отримують студенти за модульні та підсумковий контроль

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
---------------------------	----------------	-------------------------------

навчальної діяльності		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

- Опорний конспект лекцій з дисципліни та матеріали для самостійної підготовки.
- Електронний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, що містить:
 - робочу програму дисципліни;
 - завдання для експрес контролю якості засвоєння знань;
 - термінологічний словник ключових понять курсу;
 - перелік індивідуальних завдань;
 - тематику навчальних науково-дослідних проектів;
 - тестові завдання;
 - творчі завдання з дисципліни.

11а. Тестові завдання з дисципліни

- Психологія – це наука, яка вивчає:

- 1) наука, що вивчає факти, закономірності і механізми психіки
- 2) наука, що вивчає свідоме психічне відображення людиною дійсності у формі відчуттів, сприймань, мислення, почуттів та інших процесів і явищ психіки
- 3) наука про закономірності і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності тварин та людини
- 4) всі варіанти відповіді вірні
- 5) жодний варіант відповіді не вірний.

- Предметом вивчення психології є:

- 1) душа
- 2) психіка
- 3) свідомість
- 4) несвідоме
- 5) поведінка
- 6) діяльність
- 7) емоційна сфера особистості
- 8) мотиваційна сфера особистості
- 9) характер, темперамент
- 10) задатки, здібності
- 11) прояви несвідомого
- 12) свідоме і несвідоме
- 13) жодний варіант відповіді не вірний.

- Об'єктом вивчення психології є:

- 1) душа

- 2) закономірності виникнення, розвитку і прояви психіки
- 3) психічні процеси, стани та властивості
- 4) закономірності розвитку людини
- 5) жодний варіант відповіді не вірний.

4. Психіка – це:

- 1) це властивість високоорганізованої матерії активно відображати реалії навколишнього світу
- 2) свідомість людини
- 3) свідоме і несвідоме
- 4) всі варіанти відповідей вірні
- 5) жодний варіант відповіді не вірний.

5. Найвищим рівнем розвитку психіки є:

- 1) свідомість
- 2) пізнавальна діяльність
- 3) свідоме і несвідоме

6. Надайте структуру особистості згідно психоаналітичного напрямку:

7. Представниками гуманістичної психології є:

- 1) А. Адлер, К.-Г. Юнг, К. Хорні, Е. Фромм
- 2) А. Маслоу, К. Роджерс
- 3) Дж. Уотсон, Е. Толмен, Е. Торндайк, І. Павлов
- 4) М. Вертгеймер, В. Келлер, К. Левін, К. Коффка
- 5) Дж. Келлі, Д. Міллер, У. Найсер
- 6) всі варіанти відповідей вірні
- 7) жодний варіант відповіді не вірний.

8. Представниками психоаналізу є:

- 1) А. Адлер, К.-Г. Юнг, К. Хорні, Е. Фромм
- 2) А. Маслоу, К. Роджерс
- 3) Дж. Уотсон, Е. Толмен, Е. Торндайк, І. Павлов
- 4) М. Вертгеймер, В. Келлер, К. Левін, К. Коффка
- 5) Дж. Келлі, Д. Міллер, У. Найсер
- 6) всі варіанти відповідей вірні
- 7) жодний варіант відповіді не вірний.

9. Представниками когнітивної психології є:

- 1) А. Адлер, К.-Г. Юнг, К. Хорні, Е. Фромм
- 2) А. Маслоу, К. Роджерс
- 3) Дж. Уотсон, Е. Толмен, Е. Торндайк, І. Павлов
- 4) М. Вертгеймер, В. Келлер, К. Левін, К. Коффка
- 5) Дж. Келлі, Д. Міллер, У. Найсер
- 6) всі варіанти відповідей вірні
- 7) жодний варіант відповіді не вірний.

10. Представниками гештальт-психології є:

- 1) А. Адлер, К.-Г. Юнг, К. Хорні, Е. Фромм
- 2) А. Маслоу, К. Роджерс
- 3) Дж. Уотсон, Е. Толмен, Е. Торндайк, І. Павлов
- 4) М. Вертгеймер, В. Келлер, К. Левін, К. Коффка
- 5) Дж. Келлі, Д. Міллер, У. Найсер
- 6) всі варіанти відповідей вірні
- 7) жодний варіант відповіді не вірний.

11. Напрямок психології, який предметом психології визначав системність психічного образу:

- 1) психоаналіз;
 - 2) гештальтпсихологія
 - 3) гуманістична психологія
 - 4) біхевіоризм
 - 5) когнітивна психологія
 - 6) жодний варіант відповіді не вірний.
12. Напрямок психології, який предметом вивчення визначав організацію знання в пам'яті суб'єкта:
- 1) психоаналіз
 - 2) гештальтпсихологія
 - 3) гуманістична психологія
 - 4) біхевіоризм
 - 5) когнітивна психологія
 - 6) жодний варіант відповіді не вірний.
13. Напрямок психології, який предметом вивчення визначав несвідоме:
- 1) психоаналіз
 - 2) гештальтпсихологія
 - 3) гуманістична психологія
 - 4) біхевіоризм
 - 5) когнітивна психологія
 - 6) жодний варіант відповіді не вірний.
14. Напрямок психології, який предметом вивчення визначав особистість як унікальну цілісну систему:
- 1) психоаналіз
 - 2) гештальтпсихологія
 - 3) гуманістична психологія
 - 4) біхевіоризм
 - 5) когнітивна психологія
 - 6) жодний варіант відповіді не вірний.
15. Напрямок психології, який предметом вивчення визначав поведінку:
- 1) психоаналіз
 - 2) гештальтпсихологія
 - 3) гуманістична психологія
 - 4) біхевіоризм
 - 5) когнітивна психологія
 - 6) жодний варіант відповіді не вірний.
16. Однією із фундаментальних проблем психології є психофізична проблема. Вона вивчає (продовжити речення)
17. Однією із фундаментальних проблем психології є психопрактична проблема. Вона вивчає (продовжити речення)
18. Однією із фундаментальних проблем психології є психогностична проблема. Вона вивчає (продовжити речення)
19. Однією із фундаментальних проблем психології є психосоціальна проблема. Вона вивчає (продовжити речення)
20. Першим етапом у становленні предмету психологічної науки був етап вивчення (продовжити речення)
21. Другим етапом у становленні предмету психологічної науки був етап вивчення (продовжити речення)

22. Третім етапом у становленні предмету психологічної науки є (продовжити речення).....

23. Вперше термін «психологія» ввів:

- 1) Вільгельм Вундт
- 2) Рене Декарт
- 3) Християн Вольф
- 4) Джон Уотсон
- 5) Макс Вертгеймер
- 6) Курт Левін
- 7) Зігмунд Фрейд
- 8) Абрахам Маслоу
- 9) Карл Роджерс
- 10) Карл Густав Юнг
- 11) Альфред Адлер
- 12) жодний варіант відповіді не вірний.

24. Першу наукову лабораторію створив у 1879 р.:

- 1) Вільгельм Вундт
- 2) Рене Декарт
- 3) Християн Вольф
- 4) Джон Уотсон
- 5) Макс Вертгеймер
- 6) Курт Левін
- 7) Зігмунд Фрейд
- 8) Абрахам Маслоу
- 9) Карл Роджерс
- 10) Карл Густав Юнг
- 11) Альфред Адлер
- 12) жодний варіант відповіді не вірний.

25. Які наукові дисципліни належать до теоретичної психології? (перерахуйте їх).....

26. Які наукові дисципліни належать до науково-прикладної психології?.....

27. Які наукові дисципліни належать до практичної психології? (перерахуйте їх)

28. Назвіть особливості психічного відображення.....

29. Назвіть властивості психічного образу.....

30. Назвіть форми прояву психіки.....

31. Філогенез психіки – це:

- 1) історичне формування групи організмів
- 2) процес виникнення і історичного розвитку психіки і поведінки тварин, виникнення і еволюція форм свідомості в процесі історії людства
- 3) процес історичного розвитку живих організмів
- 4) процес розвитку індивідуального організму
- 5) процес походження людини (*Homo sapiens*)
- 6) всі варіанти відповідей вірні
- 7) жодний варіант відповіді не вірний.

32. Антропогенез – це:

- 1) історичне формування групи організмів

- 2) процес виникнення і історичного розвитку психіки і поведінки тварин, виникнення і еволюція форм свідомості в процесі історії людства
 - 3) процес історичного розвитку живих організмів
 - 4) процес розвитку індивідуального організму
 - 5) процес походження людини (*Homo sapiens*)
 - 6) всі варіанти відповідей вірні
 - 7) жодний варіант відповіді не вірний.
33. Свідомість характеризується:
- 1) активністю
 - 2) спрямованістю на предмет;
 - 3) здібністю до рефлексії і самоспостереження;
 - 4) мотиваційно-ціннісним характером
 - 5) різним ступенем (рівнями) ясності
 - 6) всі варіанти відповідей вірні
 - 7) жодний варіант відповіді не вірний.
34. Основними методами психології є:
- 1) спостереження
 - 2) біографічний метод
 - 3) опитування
 - 4) експеримент
 - 5) вивчення продуктів діяльності
 - 6) тестування
 - 7) контент-аналіз;
 - 8) графічний метод
 - 9) моделювання
 - 10) всі варіанти відповідей вірні
 - 11) жодний варіант відповіді не вірний.
35. Допоміжними методами психології є:
- 1) спостереження
 - 2) біографічний метод
 - 3) опитування
 - 4) експеримент
 - 5) вивчення продуктів діяльності
 - 6) тестування
 - 7) контент-аналіз
 - 8) графічний метод
 - 9) моделювання
 - 10) всі варіанти відповідей вірні
 - 11) жодний варіант відповіді не вірний.
36. Метод психології, який може бути природнім і лабораторним:
- 1) спостереження
 - 2) експеримент
 - 3) тестування
 - 4) опитування
 - 5) всі варіанти відповідей вірні
 - 6) жодний варіант відповіді не вірний.
37. Метод психології, що дає змогу отримати інформацію про індивідуальні особливості розвитку окремих властивостей психіки конкретної людини; спеціалізований метод психодіагностичного дослідження, застосовуючи яке можна отримати точну кількісну характеристику явища, що вивчається:
- 1) спостереження

- 2) біографічний метод
 - 3) опитування
 - 4) експеримент
 - 5) вивчення продуктів діяльності
 - 6) тестування
 - 7) контент-аналіз;
 - 8) графічний метод
 - 9) моделювання
 - 10) всі варіанти відповідей вірні
 - 11) жодний варіант відповіді не вірний.
38. Метод психології, який визначається як цілеспрямоване вивчення об'єкта з метою виявлення раніше невідомих його властивостей (якостей) або перевірки правильності теоретичних положень, яке визначається певною пошуковою ідеєю і має чітко визначену мету:
- 1) спостереження
 - 2) біографічний метод
 - 3) опитування
 - 4) експеримент
 - 5) вивчення продуктів діяльності
 - 6) тестування
 - 7) контент-аналіз
 - 8) графічний метод
 - 9) моделювання
 - 10) всі варіанти відповідей вірні
 - 11) жодний варіант відповіді не вірний.
39. Метод психології, який визначається як цілеспрямоване, організоване і фіксоване сприйняття психічних явищ з метою їх вивчення в певних умовах:
- 1) Спостереження
 - 2) біографічний метод
 - 3) опитування
 - 4) експеримент
 - 5) вивчення продуктів діяльності
 - 6) тестування
 - 7) контент-аналіз
 - 8) графічний метод
 - 9) моделювання
 - 10) всі варіанти відповідей вірні
 - 11) жодний варіант відповіді не вірний.
40. До якого психологічного методу ставляться такі вимоги як цілеспрямованість, вибірковість, плановість, системність, організованість, фіксованість, адекватність, повнота?
- 1) спостереження
 - 2) біографічний метод
 - 3) опитування
 - 4) експеримент
 - 5) вивчення продуктів діяльності
 - 6) тестування
 - 7) контент-аналіз
 - 8) графічний метод
 - 9) моделювання
 - 10) всі варіанти відповідей вірні

- 11) жодний варіант відповіді не вірний.
41. Найпоширеніший емоційний стан, що характеризується слабкою інтенсивністю, тривалістю, іноді невизначеністю та неясністю переживань – це:
- 1) настрій
 - 2) пристрасть
 - 3) афект
 - 4) всі варіанти відповідей вірні
 - 5) жодний варіант відповіді не вірний.
42. Виразне, визначене, сильне, глибоке, тривале, усвідомлене емоційне переживання – це:
- 1) настрій
 - 2) пристрасть
 - 3) афект
 - 4) всі варіанти відповідей вірні
 - 5) жодний варіант відповіді не вірний.
43. Емоційне переживання, що характеризується різко вираженою інтенсивністю та відносною короткочасністю – це:
- 1) настрій
 - 2) пристрасть
 - 3) афект
 - 4) всі варіанти відповідей вірні
 - 5) жодний варіант відповіді не вірний.
44. Вкажіть 10 фундаментальних емоцій(за К. Ізардом):
- 1) цікавість
 - 2) настрій
 - 3) пристрасть
 - 4) здивування
 - 5) афект
 - 6) радість
 - 7) гнів
 - 8) переляк
 - 9) горе
 - 10) огида
 - 11) сила волі
 - 12) відраза
 - 13) відчай
 - 14) щастя
 - 15) страх
 - 16) сором
 - 17) вина
 - 18) всі варіанти відповідей вірні
 - 19) жодний варіант відповіді не вірний.
45. Функції емоцій:
- 1) пізнавальна
 - 2) комунікативна
 - 3) мотиваційна
 - 4) регулятивна
 - 5) сигнальна
 - 6) всі варіанти відповідей вірні
 - 7) жодний варіант відповіді не вірний.
46. Емоції, що підштовхують до вчинків, висловів, збільшують напругу сил:

- 1) стеничні
- 2) астенічні
- 3) позитивні
- 4) негативні
- 5) всі варіанти відповідей вірні
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

47. Емоції, що характеризуються пасивністю, бездіяльністю:

- 1) стеничні
- 2) астенічні
- 3) позитивні
- 4) негативні
- 5) всі варіанти відповідей вірні
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

48. Характеризує динамічний бік психічних реакцій людини – їх темп, швидкість, ритм та інтенсивність – це:

- 1) характер
- 2) темперамент
- 3) здібності
- 4) всі варіанти відповідей вірні
- 5) жодний варіант відповіді не вірний.

49. Сукупність стійких індивідуально-психологічних властивостей людини, які виявляються в її діяльності та суспільній поведінці, у ставленні до колективу, до інших людей, праці, навколишнього світу та самої себе – це:

- 1) характер
- 2) темперамент
- 3) здібності
- 4) всі варіанти відповідей вірні
- 5) жодний варіант відповіді не вірний.

50. Своєрідні властивості людини, її інтелекту, що виявляються в навчальній, трудовій, особливо науковій та іншій діяльності і є необхідною умовою її успіху – це:

- 1) характер
- 2) темперамент
- 3) здібності
- 4) всі варіанти відповідей вірні
- 5) жодний варіант відповіді не вірний.

51. Відчуття – це:

- 1) психічний процес відображення у психіці окремих властивостей предметів зовнішнього світу, яке виникає при їх безпосередньому впливові на рецептори органів чуття
- 2) психічний процес цілісного відображення у психіці предметів і явищ зовнішнього світу, під безпосереднім впливом фізичних подразників на рецептори органів чуття

- 3) всі варіанти відповідей вірні
- 4) жодний варіант відповіді не вірний.

52. Сприймання – це:

- 1) психічний процес відображення у психіці окремих властивостей предметів зовнішнього світу, яке виникає при їх безпосередньому впливові на рецептори органів чуття
- 2) психічний процес цілісного відображення у психіці предметів і явищ зовнішнього світу, під безпосереднім впливом фізичних подразників на рецептори органів чуття

- 3) всі варіанти відповідей вірні
- 4) жодний варіант відповіді не вірний.

53. Свідомість – це:

- 1) найвища форма відображення дійсності
 - 2) свідоме і несвідоме
 - 3) всі варіанти відповідей вірні
 - 4) жодний варіант відповіді не вірний.
54. До екстероцептивних відчуттів відносять:
- 1) зорові
 - 2) смакові
 - 3) дотикові (тактильні)
 - 4) слухові
 - 5) нюхові
 - 6) термічні
 - 7) больові
 - 8) кінестетичні
 - 9) статичні
 - 10) органічні
 - 11) всі варіанти відповідей вірні
 - 12) жодний варіант відповіді не вірний.
55. До інтроцептивних відчуттів відносять:
- 1) зорові
 - 2) смакові
 - 3) дотикові (тактильні)
 - 4) слухові
 - 5) нюхові
 - 6) термічні
 - 7) больові
 - 8) кінестетичні
 - 9) статичні
 - 10) органічні
 - 11) всі варіанти відповідей вірні
 - 12) жодний варіант відповіді не вірний.
56. До пропріоцептивних відчуттів відносять:
- 1) зорові
 - 2) смакові
 - 3) дотикові (тактильні)
 - 4) слухові
 - 5) нюхові
 - 6) термічні
 - 7) больові
 - 8) кінестетичні
 - 9) статичні
 - 10) органічні
 - 11) всі варіанти відповідей вірні
 - 12) жодний варіант відповіді не вірний.
57. Загальними закономірностями відчуттів є:
- 1) якість
 - 2) тривалість
 - 3) просторова локалізація
 - 4) інтенсивність
 - 5) цілісність
 - 6) предметність

- 7) осмисленість
- 8) узагальненість
- 9) константність
- 10) вибірковість
- 11) всі варіанти відповідей вірні
- 12) жодний варіант відповіді не вірний.

58. Загальними характеристиками і властивостями сприймання є:

- 1) якість
- 2) тривалість
- 3) просторова локалізація
- 4) інтенсивність
- 5) цілісність
- 6) предметність
- 7) осмисленість
- 8) узагальненість
- 9) константність
- 10) вибірковість
- 11) всі варіанти відповідей вірні
- 12) жодний варіант відповіді не вірний.

59. Адаптація відчуттів – це:

1) зміна чутливості аналізатора в бік її зниження або підвищення під впливом постійно діючого подразника

2) зміна чутливості одного аналізатора під впливом стану іншого

3) підвищення чутливості аналізатора під час дії специфічних чи неспецифічних подразників

4) перенесення якості одного відчуття на інше, внаслідок чого до відчуття специфічного для даного аналізатора додається відчуття, неспецифічне для нього

5) жодний варіант відповіді не вірний.

60. Синестезія відчуттів – це:

1) зміна чутливості аналізатора в бік її зниження або підвищення під впливом постійно діючого подразника

2) зміна чутливості одного аналізатора під впливом стану іншого

3) підвищення чутливості аналізатора під час дії специфічних чи неспецифічних подразників

4) перенесення якості одного відчуття на інше, внаслідок чого до відчуття специфічного для даного аналізатора додається відчуття, неспецифічне для нього

5) жодний варіант відповіді не вірний.

61. Взаємодія відчуттів – це:

1) зміна чутливості аналізатора в бік її зниження або підвищення під впливом постійно діючого подразника

2) зміна чутливості одного аналізатора під впливом стану іншого

3) підвищення чутливості аналізатора під час дії специфічних чи неспецифічних подразників

4) перенесення якості одного відчуття на інше, внаслідок чого до відчуття специфічного для даного аналізатора додається відчуття, неспецифічне для нього

5) жодний варіант відповіді не вірний.

62. Сенсibiliзація відчуттів – це:

1) зміна чутливості аналізатора в бік її зниження або підвищення під впливом постійно діючого подразника

2) зміна чутливості одного аналізатора під впливом стану іншого

3) підвищення чутливості аналізатора під час дії специфічних чи неспецифічних

подразників

4) перенесення якості одного відчуття на інше, внаслідок чого до відчуття специфічного для даного аналізатора додається відчуття, неспецифічне для нього

5) жодний варіант відповіді не вірний.

63. Психічний процес, суть якого полягає у спрямованості та зосередженості свідомості на певних об'єктах – це:

1) пам'ять

2) увага

3) мислення

4) уява

5) всі варіанти відповідей вірні

6) жодний варіант відповіді не вірний.

64. Психічний процес, який є узагальненим і опосередкованим відображенням загального і істотного в оточуючій дійсності – це:

1) пам'ять

2) увага

3) мислення

4) уява

5) всі варіанти відповідей вірні

6) жодний варіант відповіді не вірний.

65. Психічний процес, суть якого полягає у здатності індивіда фіксувати, зберігати, відтворювати і забувати інформацію – це:

1) пам'ять

2) увага

3) мислення

4) уява

5) всі варіанти відповідей вірні

6) жодний варіант відповіді не вірний.

66. Психічний процес побудови образів і явищ а основі минулого досвіду – це:

1) пам'ять

2) увага

3) мислення

4) уява

5) всі варіанти відповідей вірні

6) жодний варіант відповіді не вірний.

67. Стійкість, здатність до переключення, обсяг, розподіленість – це властивості:

1) пам'яті

2) уваги

3) мислення

4) уяви

5) всі варіанти відповідей вірні

6) жодний варіант відповіді не вірний.

68. Мимовільна, довільна, активна, пасивна це види:

1) пам'яті

2) уваги

3) мислення

4) уяви

5) всі варіанти відповідей вірні

6) жодний варіант відповіді не вірний.

69. Мимовільна, довільна, після довільна, зовнішня, внутрішня – це види:

1) пам'яті

- 2) уваги
- 3) мислення
- 4) уяв
- 5) всі варіанти відповідей вірні.
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.
70. Рухова (моторна), емоційна (афективна), образна, словесно-логічна (вербальна) –

це види:

- 1) пам'яті;
- 2) уваги;
- 3) мислення;
- 4) уяви;
- 5) всі варіанти відповідей вірні.
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

71. Властивість уваги, яка полягає у здатності підтримувати достатній рівень уваги тривалий час і протистояти відволікаючим обставинам – це:

- 1) стійкість
- 2) здатність до переключення
- 3) розподіленість
- 4) обсяг
- 5) всі варіанти відповідей вірні
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

72. Властивість уваги, яка визначається як розосередженість між кількома об'єктами

одночасно – це:

- 1) стійкість
- 2) здатність до переключення
- 3) розподіленість
- 4) обсяг
- 5) всі варіанти відповідей вірні
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

73. Властивість уваги, яка полягає у можливості вільно змінювати об'єкт уваги – це:

- 1) стійкість
- 2) здатність до переключення
- 3) розподіленість
- 4) обсяг
- 5) всі варіанти відповідей вірні
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

74. Властивість уваги, яка визначається кількістю об'єктів, які сприймаються

одномоментно – це:

- 1) стійкість
- 2) здатність до переключення
- 3) розподіленість
- 4) обсяг
- 5) всі варіанти відповідей вірні
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

75. До мнемічних процесів відносять:

- 1) синтез
- 2) збереження
- 3) аналіз
- 4) запам'ятовування
- 5) схематизація
- 6) забування

- 7) узагальнення
- 8) відтворення
- 9) аналогія
- 10) структурування
- 11) всі варіанти відповідей вірні
- 12) жодний варіант відповіді не вірний.

76. Комбінування, аглютинація, гіперболізація, схематизація, типізація – це прийоми створення образів:

- 1) відчуття
- 2) сприймання
- 3) пам'яті
- 4) уваги
- 5) мислення
- 4) уяви
- 5) всі варіанти відповідей вірні
- 6) жодний варіант відповіді не вірний.

77. Із запропонованих слів слід вибрати ті, які характеризують такий психічний процес як увага: предметність, цілеспрямованість, інтенсивність, структурованість, здатність до переключення, активність, обсяг, аперцепція, стійкість, адаптація, осмисленість, якість, розподіленість, синтез, довільність, порівняння, синестезія, мимовільність, узагальнення, аналіз, константність, аналізатор.

12. Рекомендована література

1. Абрамова Г. С. Общая психология : Учеб. пособ. для вузов / Г. С. Абрамова. – М. : Академический Проект, 2002. – 496 с.
2. Бенеш Г. Психология: dtv-Atlas : довідник / Г. Бенеш ; [пер. з нім. Р. Д. Обухіва] ; наук. ред. пер. В. О. Васютинський ; худож. Герман і Катарина фон Заафельд. – К. : Знання-Прес, 2007. – 511 с.
3. Большой психологический словарь : словарь / ред. Б. Г. Мещеряков. – СПб. : Прайм-Еврознак ; М. : ОЛМА-ПРЕСС, 2005. – 667 с.
4. Брушлинский А. В. Субъект: мышление, учение, воображение : избр. психол. тр. / А. В. Брушлинский; Рос. акад. образования, Моск. психол.-соц. ин-т. – 3-е изд., стер. – М. : МПСИ; Воронеж: МОДЭК, 2008. – 406 с.
5. Веккер Л. М. Психика и реальность: единая теория психических процессов / Лев Маркович Веккер. – М.: Смысл, 1998. – 685 с. – Электронный режим доступа: <http://socd.univ.kiev.ua/LIB/PUB/V/VEKKER/vekker.pdf>
6. Гальперин П. Я. Лекции по психологии : учеб. пособие для студентов вузов / П.Я. Гальперин. – 2-е изд. – М. : КДУ : МПСИ, 2005. – 399 с.
7. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию : Курс лекций / Ю. Б. Гиппенрейтер. – М. : Юрайт, 2002. – 336 с. – Электронный режим доступа : http://www.ereading.biz/bookreader.php/130541/Gippenreiter_Vvedenie_v_obshchuyu_psihologiyu_kurs_lekciii.html
8. Загальна психологія : хрестоматія : навч. посібник / упоряд. О. В. Скрипченко та ін. – К. : Каравела, 2008. – 640 с.
9. Загальна психологія : підручник / [О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.]. – К. : Каравела, 2009. – 464 с.
10. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / В. В. Волошина, Л. В. Долинська, С. О. Ставицька, О. В. Темрук. – 2-ге вид. – К. : Каравела, 2008. – 280 с.
11. Еникеев М. И. Общая психология : учебник для студ. вузов / М. И. Еникеев. – М. : ПРИОР, 2000. – 400 с.

12. Леонтьев А. Н. Лекции по общей психологии / А. Н. Леонтьев; [под ред Д. А. Леонтьева, Е. Е. Соколовой]. – М. : Смысл, 2001. – 511 с. – Электронный режим доступа : http://www.zipsites.ru/books/lektsii_po_obsch_psikhologii/
13. Лурия А. Р. Лекции по общей психологии / А. Р. Лурия. – СПб. : Питер, 2006. – 320 с. – Электронный режим доступа : http://yanko.lib.ru/books/psycho/luriya=lektsii_po_ob_psc=ann.htm
14. Маклаков А. Общая психология / А. Маклаков. – СПб., Питер, 2000. – Электронный режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/makl/
15. Максименко С. Д. Загальна психологія : навч. посібник / С. Д. Максименко ; М-во освіти і науки України. – Вид. 3-тє., переробл. і доповн. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 272 с.
16. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : навч. посібник / П. А. М'ясоїд ; [ред. Н. В. Леонова]. – 3-тє вид., виправл. – К. : Вища шк., 2004. – 488 с.
17. Немов Р. Общая психология / Р. Немов. – Электронный режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Psihol/nemov1/
18. Основы психологии : підручник / [О. В. Киричук, В. А. Роменець, В. О. Татенко та ін.] ; за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – Вид. 6-тє, стер. – К. : Либідь, 2006. – 631 с.
19. Павелків Р. В. Загальна психологія : підручник / Р. В. Павелків. – Вид. 3-тє, доповн. – К. : Кондор, 2009. – 571 с.
20. Партико Т. Б. Загальна психологія : [академ. курс] : підручник / Т. Б. Партико ; М-во освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка. – К. : Ін Юре, 2008. – 414 с.
21. Психологія : навч. посібник / [О. В. Винославська, О. А. Бреусенко-Кузнецов, В. Л. Зливков та ін.] ; за наук. ред. О. В. Винославської ; М-во освіти і науки України, Нац. технічний ун-т України «Київський політехнічний ін-т». – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : ІНКІОС, 2009. – 390 с.
22. Психологія : підручник / за ред. Ю. Л. Трофімова. – Вид. 5-тє, стер. – К. : Либідь, 2005. – 560 с.
23. Рогов Е. И. Общая психология: Курс лекций / Е. И. Рогов. – М. : ВЛАДОС, 1995. – 448 с.
24. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб. ; М. : Питер, 2006. – 712 с.
25. Цимбалюк І. М. Психологія : навч. посібник / І. М. Цимбалюк ; М-во освіти і науки України. – К. : Професіонал, 2008. – 576 с.
26. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник : Близько 2500 термінів / В. Б. Шапар. – Х. : Прапор, 2005. – 640 с.